

Zbierka súdnych rozhodnutí

UZNESENIE PREDSEDU SÚDNEHO DVORA

z 25. februára 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Skrátené konanie – Neexistencia potrebného účinku – Prepojenie s vnútroštátnym konaním o nariadení predbežného opatrenia“

V spojených veciach C-14/21 a C-15/21,

ktorých predmetom sú dva návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Tribunale amministrativo regionale per la Sicilia (Regionálny správny súd pre Sicíliu, Taliansko) z 23. decembra 2020 a doručené Súdnemu dvoru 8. januára 2021, ktoré súvisia s konaniami:

Sea Watch eV

proti

Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti (C-14/21 a C-15/21),

Capitaneria di Porto di Palermo (C-14/21),

Capitaneria di Porto di Porto Empedocle (C-15/21),

PRESEDA SÚDNEHO DVORA,

po vypočutí sudcu spravodajcu J. Passera a generálneho advokáta A. Rantosa,

vydal toto

Uznesenie

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/16/ES z 23. apríla 2009 o štátnej prístavnej kontrole (Ú. v. EÚ L 131, 2009, s. 57) a Medzinárodného dohovoru o bezpečnosti ľudského života na mori, ktorý bol uzatvorený v Londýne 1. novembra 1974 (*Zbierka zmlúv Organizácie spojených národov*, zv. 1185, č. 18961, s. 3).
- 2 Tieto návrhy na začatie prejudiciálneho konania boli podané v rámci dvoch sporov, jednak medzi organizáciou Sea Watch eV na jednej strane a Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti (Ministerstvo pre infraštruktúru a dopravu, Taliansko), ako aj Capitaneria di Porto di Palermo

* Jazyk konania: taliančina.

(Prístavný úrad Palermo, Taliansko) na strane druhej a jednak medzi organizáciou Sea Watch na jednej strane a tým istým ministerstvom, ako aj Capitaneria di Porto di Porto Empedocle (Prístavný úrad Porto Empedocle, Taliansko) na strane druhej, vo veci dvoch príkazov na zadržanie, ktoré vydali tieto prístavné úrady a ktoré sa týkali plavidiel s názvami *Sea Watch 4* a *Sea Watch 3*.

Spory vo veciach samých

- 3 Sea Watch je nezisková humanitárna organizácia so sídlom v Berlíne (Nemecko). V jej stanovách sa uvádza, že predmetom jej činnosti je najmä záchrana osôb v núdzi alebo v ohrození života na mori, ako aj údržba a prevádzka plavidiel, lodí a lietadiel na účely záchrany týchto osôb. V súlade s týmto predmetom činnosti vykonáva v praxi pátracie a záchranné akcie zamerané na osoby v Stredozemnom mori prostredníctvom plavidiel, ktoré vlastní a zároveň prevádzkuje. K týmto plavidlám patria okrem iného dve plavidlá s názvami *Sea Watch 3* a *Sea Watch 4*, ktoré sú zapísané v nemeckom vnútroštátnom registri, plavia sa pod nemeckou vlajkou a každé z nich bolo certifikované orgánom pre klasifikáciu a certifikáciu so sídlom v Nemecku ako „polyvalentné všeobecné nákladné plavidlo“.
- 4 Počas leta 2020 *Sea Watch 3* a *Sea Watch 4* postupne opustili prístav Burriana (Španielsko) a zachránili niekoľko stoviek osôb nachádzajúcich sa v núdzi v medzinárodných vodách Stredozemného mora. Príslušní velitelia týchto plavidiel boli následne informovaní zo strany Italian Maritime Rescue Coordination Centre (Talianske stredisko pre koordináciu záchrany na mori), že Ministero degli Interni (Ministerstvo vnútra, Taliansko) povolilo vylodenie dotknutých osôb a ich premiestnenie na plavidlá nachádzajúce sa v prístave Palermo (Taliansko), pokiaľ ide o *Sea Watch 4*, a v prístave Porto Empedocle (Taliansko), pokiaľ ide o *Sea Watch 3*, a že teda dostali pokyn presunúť svoje plavidlo do týchto dvoch prístavov na účely vykonania týchto operácií.
- 5 Po vykonaní uvedených operácií Ministro della Sanità (minister zdravotníctva, Taliansko) nariadil, aby obe tieto plavidlá zostali zakotvené v blízkosti uvedených prístavov, a to na účely po prvé izolácie posádky s cieľom zabrániť šíreniu choroby Covid-19 a po druhé čistenia, dezinfekcie a hygienických osvedčení.
- 6 Po vyčistení a dezinfekcii vykonali prístavné úrady v Palerme a v Porto Empedocle inšpekcie na palube a následne nariadili zadržanie *Sea Watch 4* a *Sea Watch 3* z dôvodu, že zistili viacero technických a prevádzkových nedostatkov, z ktorých niektoré museli byť kvalifikované ako „závažné“ a ako také odôvodňovali toto zadržanie.
- 7 Odvtedy Sea Watch odstránila niektoré z týchto nedostatkov. Naopak sa domnieva, že zostávajúce nedostatky (ďalej len „predmetné nedostatky“) nie sú preukázané. Tieto nedostatky sa v podstate týkajú skutočnosti, že *Sea Watch 3* a *Sea Watch 4* nie sú podľa príslušných talianskych orgánov certifikované na nalodovanie a prepravu niekoľkých stoviek osôb, ako to robili v lete 2020, ani nie sú vhodne technicky vybavené, najmä pokiaľ ide o čistenie odpadových vôd, sprchy a toalety.
- 8 Za týchto okolností podala Sea Watch na Tribunale amministrativo regionale per la Sicilia (Regionálny správny súd pre Sicíliu, Taliansko) dve žaloby o neplatnosť proti opatreniam, ktorými prístavné úrady v Palerme a v Porto Empedocle nariadili zadržanie plavidiel *Sea Watch 4*

a *Sea Watch 3* až dovtedy, kým nebudú odstránené predmetné nedostatky, ako aj proti správam o inšpekciách pripojeným k týmto opatreniam a akémukoľvek inému aktu, ktorý týmto opatreniam prechádza, súvisí s nimi alebo na ne nadväzuje.

- 9 Navyše Sea Watch k týmto žalobám pripojila návrhy na nariadenie predbežných opatrení, ktoré odôvodnila existenciou rizika vážnej a nenapraviteľnej ujmy v zmysle ustanovení talianskeho práva uplatniteľných v tejto oblasti.
- 10 Vo svojich návrhoch na začatie prejudiciálneho konania vnútroštátny súd najmä uvádza, že zo skutočností uvedených v príslušných spisoch týkajúcich sa sporov vo veciach samých vyplýva, že názory na existenciu predmetných nedostatkov sa odlišujú nielen medzi stranami týchto sporov, ale aj medzi príslušnými orgánmi v Taliansku, ktoré je prístavným štátom, a v Nemecku, ktoré je štátom vlajky. Príslušné talianske orgány sa totiž v podstate domnievajú, že tieto nedostatky sú preukázané a musia byť odstránené, zatiaľ čo príslušné nemecké orgány zastávajú názor, že správny výklad relevantných a uplatniteľných ustanovení práva Únie a medzinárodného práva umožňuje dospieť k záveru o neexistencii takýchto nedostatkov.
- 11 S ohľadom na túto situáciu sa vnútroštátny súd domnieva, že výklad smernice 2009/16 a Medzinárodného dohovoru o bezpečnosti ľudského života na mori vyvoláva zložité, nové a významné právne otázky pre všetky členské štáty, ktorých vyriešenie je potrebné na to, aby mohol rozhodnúť spory vo veciach samých.
- 12 Za týchto podmienok sa Tribunale amministrativo regionale per la Sicilia (Regionálny správny súd pre Sicíliu) rozhodol v obidvoch týchto sporoch vo veciach samých prerušiť konanie a položiť Súdneho dvoru päť prejudiciálnych otázok, ktoré majú takmer totožné znenie. Takisto požiadal Súdny dvor, aby prejednal tieto veci v rámci skráteného konania podľa článku 105 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.
- 13 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 2. februára 2021 boli tieto veci spojené na účely písomnej a ústnej časti konania, ako aj na účely rozhodnutia Súdneho dvora.

O návrhoch na vykonanie skráteného konania

- 14 Článok 105 ods. 1 rokovacieho poriadku stanovuje, že ak si povaha veci vyžaduje jej prejednanie bez zbytočného odkladu, predseda Súdneho dvora môže na návrh vnútroštátneho súdu alebo výnimočne i bez návrhu rozhodnúť, že túto vec prejedná v skrátenom konaní odchyľne od ustanovení tohto rokovacieho poriadku.
- 15 V prejednávanej veci vnútroštátny súd odôvodňuje svoje návrhy na prejednanie týchto vecí v skrátenom konaní upravenom v tomto ustanovení nasledujúcimi skutočnosťami.
- 16 Najskôr tento súd v podstate zdôrazňuje, že tieto veci sa týkajú citlivej oblasti, keďže súvisia s činnosťami spočívajúcimi v záchrane osôb v núdzi, ktoré od rokov 2014 a 2015 vykonávajú v Stredozemnom mori mimovládne humanitárne organizácie predovšetkým prostredníctvom nákladných plavidiel plaviacich sa pod vlajkou členských štátov, medzi ktoré patria aj *Sea Watch 3* a *Sea Watch 4*.

- 17 Následne uvedený súd v podstate uvádza, že opatrenia na zadržanie plavidiel prevádzkovaných organizáciou Sea Watch sú súčasťou súboru opatrení, ktoré môžu vo všeobecnosti ovplyvniť činnosti uvedené v predchádzajúcom bode. Takmer všetky pravidlá, ktoré vykonávajú tieto činnosti, sú v súčasnosti zadržované na základe opatrení, ktoré prijali prístavné úrady rôznych talianskych prístavov (predovšetkým prístavov Olbia, Palermo, Porto Empedocle a Benátky) a ktoré sú odôvodnené tým, že nespĺňajú potrebné požiadavky.
- 18 Navyše vzhľadom na túto situáciu vnútroštátny súd považuje za nevyhnutné urýchlene objasniť právny rámec, v ktorom sa uvedené činnosti vykonávajú, pričom poukazuje nielen na to, že dodržovanie požiadaviek vyžadovaných v oblasti bezpečnosti a zdravia predstavuje otázku verejného záujmu, ale tiež na to, že bez takéhoto objasnenia neexistuje v súčasnosti nijaký nástroj, ktorý by umožnil ukončiť prax zadržovania plavidiel.
- 19 Nakoniec tento súd zastáva názor, že priemerný čas na prejednanie vecí Súdny dvorom mu neumožní rozhodnúť spory vo veciach samých pred začiatkom leta 2021, pričom zo skúseností z predchádzajúcich rokov vyplýva, že práve v tomto období sa zvyčajne sústreďujú operácie na záchranu osôb v núdzi, ktoré majú v Stredozemnom mori vykonávať také nevládne organizácie, ako je Sea Watch a jej podobné.
- 20 Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti sa uvedený súd domnieva, že je nevyhnutné získať bez zbytočného odkladu odpovede na otázky, ktoré položil Súdny dvor, pričom poznamenáva, že vzhľadom na svoje návrhy, aby sa tieto veci prejednali v skrátenej konaní, sám zamietol – čisto predbežne a bez toho, aby bolo dotknuté konečné rozhodnutie v tejto veci po tom, čo bude známe, ako Súdny dvor rozhodol o týchto návrhoch – návrhy na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré mu predložila Sea Watch.
- 21 S ohľadom na skutočnosti uvedené vnútroštátnym súdom treba po prvé uviesť, že ako vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, právna neistota, ktorá môže mať vplyv na činnosť jednej strany vnútroštátneho sporu, v rámci ktorého považuje príslušný súd za potrebné položiť Súdny dvor otázky týkajúce sa výkladu práva Únie na jednej strane, a legitímny záujem tejto strany poznať čo najskôr práva, ktoré pre ňu vyplývajú z práva Únie na strane druhej, predstavujú okolnosti, ktoré môžu nastať v mnohých sporoch a nemôžu teda odôvodniť, aby prejudiciálne konanie prebehlo v skrátenej konaní podľa článku 105 rokovacieho poriadku (pozri v tomto zmysle uznesenie predsedu Súdneho dvora z 20. decembra 2017, M. A. a i., C-661/17, neuvyverejnené, EU:C:2017:1024, bod 16, ako aj rozsudok zo 14. januára 2021, The International Protection Appeals Tribunal a i., C-322/19 a C-385/19, EU:C:2021:11, bod 47).
- 22 Toto skrátenej konanie je totiž procesným nástrojom, ktorý má reagovať na mimoriadne naliehavú situáciu, ktorej existencia sa musí preukázať vo vzťahu k výnimočným okolnostiam, ktoré nastali vo veci, v súvislosti s ktorou je podaný návrh na skrátenej konanie (pozri v tomto zmysle uznesenie predsedu Súdneho dvora z 20. decembra 2017, M. A. a i., C-661/17, neuvyverejnené, EU:C:2017:1024, bod 17).
- 23 Po druhé a z toho istého dôvodu veľký počet osôb, ktoré sa môžu nachádzať v rovnakej neistote ako strany sporu vo veci samej alebo veľký počet právnych situácií potenciálne dotknutých rozhodnutím, ktoré má vnútroštátny súd vydať po tom, čo získa odpovede na prejudiciálne otázky, ktoré položil Súdny dvor, alebo rozhodnutiami, ktoré môže tento súd alebo iné vnútroštátne súdy vydať v podobných sporoch, nepredstavuje sám osebe výnimočnú okolnosť, ktorá by odôvodňovala použitie skrátenej konania [pozri v tomto zmysle uznesenie predsedu Súdneho dvora z 13. júla 2016, Banco Santander, C-96/16, neuvyverejnené, EU:C:2016:566, bod 18;

z 20. septembra 2018, Minister for Justice and Equality, C-508/18 a C-509/18, neuvěřené, EU:C:2018:766, bod 14, ako aj rozsudok z 8. decembra 2020, Staatsanwaltschaft Wien (Sfalšované prevodné príkazy), C-584/19, EU:C:2020:1002, bod 36].

- 24 V dôsledku toho treba konštatovať, že hoci tieto jednotlivé skutočnosti, ktorých existencia v prejednávanej veci jasne vyplýva z vyjadrení vnútroštátneho súdu zhrnutých v bodoch 17 a 18 tohto uznesenia, preukazujú významnú a citlivú povahu sporov vo veciach samých a odpovedí, ktoré Súdny dvor môže dať na otázky, ktoré mu boli položené, v dotknutých oblastiach práva Únie (pozri analogicky uznesenia predsedu Súdneho dvora z 8. marca 2018, Vitali, C-63/18, neuvěřené, EU:C:2018:199, bod 16, ako aj z 27. februára 2019, M.V. a i., C-760/18, neuvěřené, EU:C:2019:170, bod 17), nemôžu odôvodniť prejednanie týchto vecí v skrátanom konaní.
- 25 Po tretie a nakoniec z vyjadrení vnútroštátneho súdu zhrnutých v bodoch 16 a 19 tohto uznesenia jednoznačne vyplýva, že spory, v rámci ktorých tento súd kladie Súdnemu dvoru otázky týkajúce sa výkladu práva Únie, sa okrem svojich právnych aspektov a konkrétnych dopadov vyznačujú aj tým, že majú citlivý a dôležitý ľudský rozmer, keďže sa týkajú podmienok, za ktorých majú humanitárne mimovládne organizácie vykonávať záchranné činnosti zamerané na osoby, ktoré sa nachádzajú v núdzi alebo v ohrození života na mori. V tejto súvislosti vnútroštátny súd osobitne zdôrazňuje, že navrhuje vykonanie skrátaného konania, aby od Súdneho dvora získal odpoveď v lehote, ktorá mu umožní rozhodnúť spory vo veciach samých pred začiatkom leta 2021, ktoré je ročným obdobím, v ktorom sa podľa skúsenosti zvyčajne sústreďujú operácie na záchranu osôb v núdzi alebo v ohrození života, ktoré sa musia vykonávať v Stredozemnom mori.
- 26 Ako však vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, okolnosť, že vnútroštátny spor má neodkladnú povahu a že príslušný súd je povinný vykonať všetko pre jeho rýchle vyriešenie, sama osebe neodôvodňuje, aby Súdny dvor prejednal príslušný návrh na začatie prejudiciálneho konania v skrátanom konaní podľa článku 105 rokovacieho poriadku (uznesenia predsedu Súdneho dvora z 31. júla 2017, Mobit, C-350/17 a C-351/17, neuvěřené, EU:C:2017:626, bod 6, ako aj z 29. novembra 2017, Bosworth a Hurley, C-603/17, neuvěřené, EU:C:2017:933, bod 9).
- 27 Toto konanie sa totiž tak svojím predmetom, ako aj svojimi podmienkami vykonania odlišuje od konania o nariadení predbežného opatrenia upraveného v článkoch 160 až 166 a 190 rokovacieho poriadku v prípade priamych žalôb alebo odvolaní (pozri v tomto zmysle uznesenia predsedu Súdneho dvora zo 7. apríla 2016, Rada/Front Polisario, C-104/16 P, neuvěřené, EU:C:2016:232, bod 18, a z 11. októbra 2017, Komisia/Poľsko, C-441/17, neuvěřené, EU:C:2017:794, bod 15), alebo od konania uplatniteľného pred vnútroštátnym súdom, ktoré je uvedené v bode 20 tohto uznesenia.
- 28 Účelom skrátaného konania upraveného v článku 105 rokovacieho poriadku je najmä umožniť Súdnemu dvoru, aby bez zbytočného odkladu rozhodol o veci samej v rámci konania o prejudiciálnej otázke, ktorá mu bola predložená, a nie posúdiť, či treba prijať predbežné opatrenia dovtedy, kým nebude takéto rozhodnutie vydané.
- 29 Okrem toho na rozdiel od konaní na nariadenie predbežného opatrenia uvedených v bode 27 tohto uznesenia, skrátané konanie neumožňuje Súdnemu dvoru, aby bezodkladne a v prípade potreby dočasne rozhodol o otázkach, ktoré mu boli položené, ale vyžaduje od neho, aby najprv rešpektoval právo predložiť písomné pripomienky, ktoré článok 105 ods. 3 rokovacieho poriadku priznáva stranám sporu vo veci samej a ďalším dotknutým osobám uvedeným v článku 23 Štatútu

Súdneho dvora Európskej únie, medzi ktoré patria členské štáty, ktoré v súlade s článkom 38 ods. 4 tohto rokovacieho poriadku môžu predložiť svoje pripomienky vo svojom úradnom jazyku. Okrem lehôt, ktoré súvisia s dodržaním tejto požiadavky, existujú najmä lehoty na preklad návrhu na začatie prejudiciálneho konania do jednotlivých úradných jazykov Únie, na preklad písomných pripomienok predložených členskými štátmi do jazyka konania a následne na preklad rozhodnutia Súdneho dvora na účely jeho uverejnenia.

- 30 Vzhľadom na tieto požiadavky a dátum, keď vnútroštátny súd podal svoje návrhy na začatie prejudiciálneho konania, sa pritom v prejednávanej veci nezdá, že by Súdny dvor mohol, a to ani pri prejednaní týchto vecí v skrátenom konaní, vydať rozhodnutie o týchto veciach v lehote, ktorá bude spĺňať požiadavku riadneho výkonu spravodlivosti a umožní vnútroštátnemu súdu rozhodnúť spory vo veciach samých pred začiatkom leta 2021, ako tento súd uviedol, že bude musieť vykonať z dôvodov uvedených v bodoch 19 a 25 tohto uznesenia.
- 31 Z toho vyplýva, že použitím takéhoto konania nemožno v nijakom prípade dosiahnuť cieľ uvedený v predchádzajúcom bode tohto uznesenia, takže toto konanie nemá v týchto veciach potrebný účinok (pozri analogicky uznesenie predsedu Súdneho dvora z 20. decembra 2017, de Diego Porras, C-619/17, neuvyverejnené, EU:C:2017:1025, bod 25). Okolnosti tejto veci teda neodôvodňujú, aby sa Súdny dvor v prejednávanej veci odchyľil od všeobecne uplatniteľných ustanovení svojho rokovacieho poriadku na základe článku 105 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku.
- 32 Súdny dvor však už rozhodol, že každý vnútroštátny súd prejednávajúci spor, ktorý sa riadi právom Únie, musí mať právomoc nariadiť predbežné opatrenia, aby sa zabezpečila úplná účinnosť rozhodnutia o existencii práv vyplývajúcich z práva Únie, ktoré má prijať, a prípadne vylúčiť uplatnenie pravidiel vnútroštátneho práva, ktoré by tejto právomoci bránili. Platí to *a fortiori* v prípade, keď príslušný vnútroštátny súd rozhodne prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky, keďže takéto predbežné opatrenia sa môžu ukázať ako vhodné na zabezpečenie potrebného účinku systému návrhu na začatie prejudiciálneho konania stanoveného v článku 267 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. júna 1990, Factortame a i., C-213/89, EU:C:1990:257, body 21 až 23).
- 33 Je teda predovšetkým na vnútroštátnom súde, ktorý prejednáva spor naliehavej povahy, ktorý môže najlepšie posúdiť konkrétne dôsledky pre účastníkov konania a ktorý považuje za potrebné položiť Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky týkajúce sa výkladu práva Únie, aby dovedy, kým Súdny dvor nevydá rozhodnutie, prijal všetky predbežné opatrenia, ktoré sú vhodné na zabezpečenie plnej účinnosti rozhodnutia, ktoré má sám vydať (pozri v tomto zmysle uznesenie predsedu Súdneho dvora z 10. apríla 2018, Gómez del Moral Guasch, C-125/18, neuvyverejnené, EU:C:2018:253, bod 15 a citovanú judikatúru).
- 34 V prejednávanej veci tak musí vnútroštátny súd – ako to uviedol vo svojich návrhoch na začatie prejudiciálneho konania, ktoré sú zhrnuté v bode 20 tohto uznesenia – rozhodnúť, či sú predbežné opatrenia vhodné na zabezpečenie plnej účinnosti rozhodnutí, ktoré má vydať, a prípadne určiť opatrenia, ktoré sa majú prijať.
- 35 Súdny dvor rozhodne o prejednávanej veci prednostne podľa článku 53 ods. 3 rokovacieho poriadku s ohľadom na osobitné okolnosti týchto vecí, ktoré vyplývajú z vyjadrení Súdneho dvora zhrnutých v bodoch 16 až 19 tohto uznesenia.

- 36 Vzhľadom na všetky prechádzajúce úvahy je potrebné dospieť k záveru, že návrhom vnútroštátneho súdu, aby sa tieto veci prejednali v skrátrenom konaní podľa článku 105 rokovacieho poriadku, nemožno vyhovieť.

Z týchto dôvodov predseda Súdneho dvora nariadil:

Návrhy Tribunale amministrativo regionale per la Sicilia (Regionálny správny súd pre Sicíliu, Taliansko), aby sa spojené veci C-14/21 a C-15/21 prejednali v skrátrenom konaní podľa článku 105 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, sa zamietajú.

Podpisy